

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік Медицина Университеті

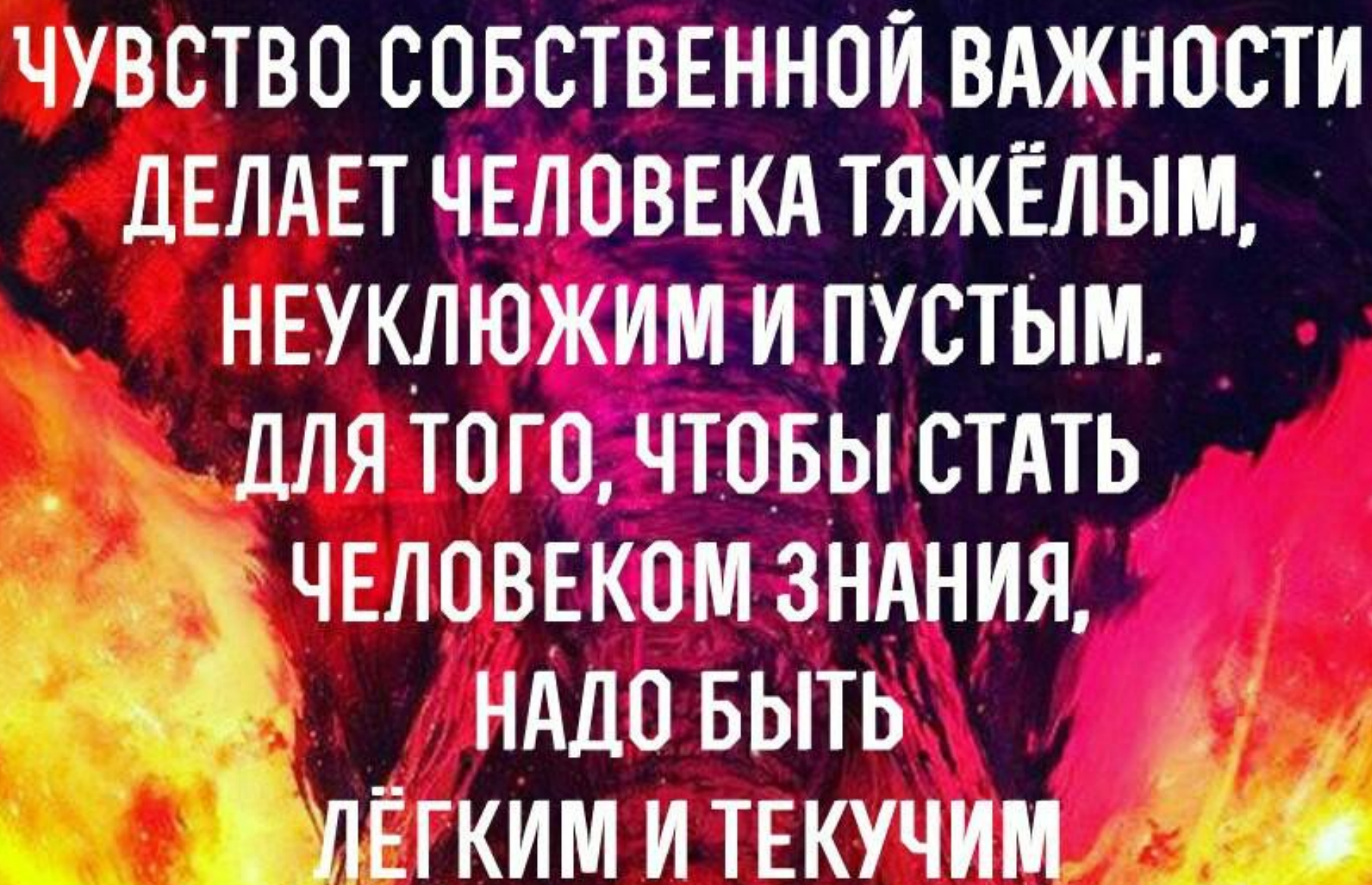

СТУДЕНТТІК ҒЫЛЫМИ ҚОҒАМ

«Ғылыми жұмыстағы әдістер мен материалдар»

Баяндамашы: Өтесін Махмутсұлтанғали

Ақтобе 2018 жыл

**ЧУВСТВО СОБСТВЕННОЙ ВАЖНОСТИ
ДЕЛАЕТ ЧЕЛОВЕКА ТЯЖЁЛЫМ,
НЕУКЛЮЖИМ И ПУСТЫМ.
ДЛЯ ТОГО, ЧТОБЫ СТАТЬ
ЧЕЛОВЕКОМ ЗНАНИЯ,
НАДО БЫТЬ
ЛЁГКИМ И ТЕКУЧИМ**

КАРЛОС КАСТАНЕДА

Зерттеу әдісі дегеніміз не?

Зерттеу әдістері – алға қойған тапсырмаларымызды орындауға көмектесетін амалдар түрлері.

Категориялары

Түрлері

- эмпирикалық
- теоретикалық
  - сандық
  - сапалық

Эмпирикалық зерттеу әдістері

Әдіс	Анықтамасы	Мысалы
Бақылау	Сезім мүшелеріне сүйенетін зерттеу; құбылыстарды қабылдау	Балалардың даму сатысының бірін зерттеу мақсатында Ж. Пиаже белгілі ойыншықтары бар балалардың айла-шарғы ойындарын бақылап отырды. Бақылау негізінде баланың бір-біріне заттар жасау қабілеті осы үшін қажетті моторлы дағдыларға қарағанда кейінірек пайда болады деген қорытынды жасалды.
Сипаттау	Мәліметтерді фиксациялау	Антрополог тайпа өмірінің барлық фактілерін жазады, оған ешқандай әсер етпейді
Өлшеу	Жалпы белгілер бойынша салыстыру	Дене температурасын термометр көмегімен анықтау; гирьді иінтіректі таразыда теңестіру арқылы салмақты анықтау; қашықтықты радиолокатордың көмегімен анықтау

Тәжірибе (эксперимент)	Зерттеу үшін арнайы жасалған жағдайларда, бақылауға негізделген зерттеу	Жәрмеңкеде әр түрлі мөлшердегі (2,3,4,5,6 және т.б. адам) адамдар тобы тоқтады және қарады. Сондай-ақ жанында өтіп бара жатқандар да тоқтап қарауды бастаған . Қосылғандардың пайызы эксперименталды топта 5 адамға жеткенде адам саны көбейгені анықталды.
Салыстыру	Заттардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын зерттеуге негізделген зерттеу; бір затты басқалармен салыстыру	Базалық жыл көрсеткіштерін өткенмен салыстыру, соның негізінде үрдістер туралы қорытынды жасалады
Сұрастыру.	Сұрастыру үш нұсқада қолданылады: бұл сұхбат, әңгімелесу және сауалнама. Сұрастыруды орындағаннан кейін оның нәтижелерін мәтін, диаграмма, кесте немесе график түрінде нақты тұжырымдау қажет.	Дәріскер дәріс беруді бағалау арқылы студенттердің дәрісті қабылдауын анықтауға арналған сауалнама.

Зерттеудің теориялық әдістері

Осы түрді зерттеу әдістері абстрактылықпен және жалпылаумен ерекшеленеді. Олар жиналған материалды табысты зерттеу үшін жүйелендіруге көмектеседі.

- **Талдау.** Материалды жақсы түсіну үшін оны құрамдас бірліктерге бөліп, әрқайсысын егжей-тегжейлі зерттеу қажет. Бұны талдау жасайды.
- **Синтез.** Бөлшектелген элементтерді бірыңғай тұтастыққа біріктіру үшін қажетті, талдауға қарсы қою. Осы әдіске біз зерттелетін құбылыс туралы жалпы түсінік алу үшін жүгінеміз.
- **Модельдеу.** Зерттеу тақырыбын егжей-тегжейлі зерттеу үшін, кейде оны арнайы жасалған модельге салу керек.

- **Жіктеліс.** Бұл әдіс талдауға ұқсас, тек ақпаратты салыстыру негізінде бөледі және жалпы белгілерге сүйене отырып топтарға бөледі.
- **Дедукция.** Шерлок Холмстың ең жақсы дәстүрлерінде бұл әдіс жалпыдан жекеге өтуге көмектеседі. Бұл ауысу зерттелетін құбылыстың мәніне терең ену үшін пайдалы.
- **Индукция.** Бұл әдіс-дедукцияны қарсы қою, ол жеке жағдайдан тұтас құбылысты зерттеуге көшуге көмектеседі.
- **Аналогия.** Оның әрекет принципі біз бірнеше құбылыстар арасында белгілі бір ұқсастықтарды табамыз, содан кейін осы құбылыстардың басқа да белгілері бірдей болуы мүмкін деген логикалық ой-пікірлерді қалыптастырамыз.
- **Абстрагирлеу.** Егер зерттелетін құбылыстың жарқын қасиеттерінен назарыңызды алсаңыз, біз назар аудармаған оның басқа сипаттамаларын анықтауымызға болады.

Зерттеу әдістері.

Байқау, түсіндіру, салыстыру және жалпылау амалдарын қамтитын сипаттама әдісі зерттеу жүргізу үшін маңызды болып табылады. Зерттеуде сонымен қатар лингвистикалық және ғылыми фактілерді синхронды және диахроникалық талдау әдістерін қолданады.

Зерттеудің сандық әдістері

- Статистикалық әдістер - сандық деректерді бастапқы жинауға және оларды ауқымды құбылыстарды зерттеу үшін одан әрі өлшеуге бағытталған. Алынған Сандық сипаттамалар жалпы заңдылықтарды анықтауға және кездейсоқ елеусіз қателерді жоюға көмектеседі.

Зерттеудің сапалы әдістері

Осы топта біріктірілген әдістер, зерттелетін құбылыстардың сапалық сипаттамаларын анықтауға бағытталған. Олардың негізінде біз , нәтижесінде әр түрлі үрдістердің терең механизмдерін анықтай аламыз:

- Терең сұхбат
- Сараптамалық сұхбат
- Фокус-топтық пікірталас.

Медицинада ағзаны зерттеу әдістерінің үш негізгі тобы бөлінеді:

- зертханалық диагностика-биологиялық сұйықтықтардың құрамы мен қасиеттерін зерттеу;
- Функционалдық диагностика-мүшелерді олардың көріністері бойынша зерттеу (механикалық, электрлік, дыбыстық));
- құрылымдық диагностика-ағзаның құрылысындағы өзгерістерді анықтау.

Зерттеу материалдары мен әдістері

- **Типтік қателер!!!**
- Зерттеу объектілері сипаттамасының болмауы.
- Зерттеу үшін дұрыс қалыптаспаған таңдамалар, бақылау тобының болмауы.
- Әдістердің өте қысқа сипаттамасы.
- Әдістемелік әдебиетке сілтемелердің болмауы.

**Назарларыңызға көп
рахмет!**